

Сумський державний педагогічний університет

імені А.С.Макаренка

Кафедра здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і методика адаптивного фізичного виховання

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 22 Охорона здоров'я

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

(шифр і назва галузі знань)

освітня програма ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ

(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією

ІН інституту фізичної культури

«31» серпня 2022 р.

Голова _____

Мороз Л.В. к.пед.н., доцент

(ПБ, науковий ступінь, вч. звання)

Суми – 2022

Розробники:

1. Литвиненко Віталіна Анатоліївна, к. пед. н., доцент кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії
2. Демченко Людмила Володимирівна, к. пед. н., ст. викладач кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

к.фіз.вих., доцент Звіряка О.М.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання стн	денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	нормативна	
		Рік підготовки:	
		2-й	
		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
		12 год.	22 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	24 год.
		Лабораторні	
		год.	- год.
		Самостійна робота	
		94 год.	72 год.
		Консультації:	
		2 год.	2 год.
		Вид контролю: залік	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчити знанням, надати вміння та навички з теорії та методики адаптивного фізичного виховання в контексті його комплексного застосування в реабілітаційно-корекційній роботі з особами з інвалідністю. Провідним засобом реалізації вказаної мети є запровадження компетентнісного підходу у навчальний процес, на основі ключових компетентностей як результату навчання.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни «Теорія і методика адаптивного фізичного виховання» є вивчення та практичне застосування теорії та методики викладання фізичного виховання, медико-біологічних дисциплін та інших дисциплін для здійснення професійної діяльності в галузі фізичної терапії, ерготерапії.

3. Результати навчання за дисципліною

Результатами вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів теоретичних та практичних знань, умінь та навичок щодо теорії та методики адаптивного фізичного виховання осіб з інвалідністю.

Знання	ЗК 1. Здатність вдосконалювати й розвивати свій професійний рівень в контексті неперервної фахової підготовки з теорії і методики адаптивного фізичного виховання. Методи навчання: словесні: (лекції, пояснення нового матеріалу, бесіди, що дозволяють студентам робити висновки, узагальнення на основі раніше вивченого матеріалу, навідні питання, дискусії); наочні (використання мультимедійних презентацій викладачем на лекціях, самостійне створення презентацій студентами з тем самостійної роботи і демонстрація їх на практичних заняттях). Методи оцінювання: бесіда, відповіді на запитання, доповідь, перевірка домашніх завдань, презентації результатів виконаних завдань, тестовий контроль.
	ЗК 2. Здатність виявляти широке коло проблем, ставити мету та обирати ефективні шляхи її досягнення шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів.

	<p>Методи навчання: словесні: (лекції, пояснення нового матеріалу, бесіди, що дозволяють студентам робити висновки, узагальнення на основі раніше вивченого матеріалу, навідні питання, дискусії); наочні (використання мультимедійних презентацій викладачем на лекціях, самостійне створення презентацій студентами з тем самостійної роботи і демонстрація їх на практичних заняттях).</p> <p>Методи оцінювання: бесіда, відповіді на запитання, доповідь, перевірка домашніх завдань, презентації результатів виконаних завдань, тестовий контроль.</p>
<p>Уміння</p>	<p>ФК 1. Здатність формувати розуміння методики адаптивного фізичного виховання, технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей у осіб з інвалідністю.</p> <p>Методи навчання: словесні: (лекції, пояснення нового матеріалу, бесіди, що дозволяють студентам робити висновки, узагальнення на основі раніше вивченого матеріалу, навідні питання, дискусії); наочні (використання мультимедійних презентацій викладачем на лекціях, самостійне створення презентацій студентами з тем самостійної роботи і демонстрація їх на практичних заняттях).</p> <p>Методи оцінювання: бесіда, відповіді на запитання, доповідь, перевірка домашніх завдань, презентації результатів виконаних завдань, тестовий контроль.</p>
<p>Комунікація</p>	<p>ЗК 6. Здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки по відношенню до осіб з інвалідністю, дотримуватися принципів етики фізичного терапевта, ерготерапевта.</p> <p>Методи навчання: словесні: (лекції, пояснення нового матеріалу, бесіди, що дозволяють студентам робити висновки, узагальнення на основі раніше вивченого матеріалу, навідні питання, дискусії); наочні (використання мультимедійних презентацій викладачем на лекціях, самостійне створення презентацій студентами з тем самостійної роботи і демонстрація їх на практичних заняттях).</p> <p>Методи оцінювання: бесіда, відповіді на запитання, доповідь, перевірка домашніх завдань, презентації результатів виконаних завдань, тестовий контроль.</p>

	<p>ЗК 7. Здатність ефективно формувати комунікативні навички, мати навички роботи в команді; цінувати та толерантно сприймати різноманітність думок та мультикультурність.</p> <p>Методи навчання: словесні: (лекції, пояснення нового матеріалу, бесіди, що дозволяють студентам робити висновки, узагальнення на основі раніше вивченого матеріалу, навідні питання, дискусії); наочні (використання мультимедійних презентацій викладачем на лекціях, самостійне створення презентацій студентами з тем самостійної роботи і демонстрація їх на практичних заняттях).</p> <p>Методи оцінювання: бесіда, відповіді на запитання, доповідь, перевірка домашніх завдань, презентації результатів виконаних завдань, тестовий контроль.</p>
--	---

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Оцінка «відмінно» ставиться коли студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
В	Оцінка «добре» ставиться коли студент має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
С	Оцінка «добре» ставиться коли студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки.

	Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.
Д	Оцінка «задовільно» ставиться коли студент відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
Е	Оцінка «задовільно» ставиться коли у студента відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення
Ф	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.
ФХ	Оцінка «не задовільно» ставиться коли студент не логічно та незрозуміло відтворює навчальний матеріал.

Розподіл балів

Поточний контроль							разом	Сума
Р1		Р 2					52	100
Т1	Т2	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5		
7	7	7	7	8	8	8		
Контроль самостійної роботи							48	
7	7	7	7	7	7	6		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Завдання для тестування студентів; реферати, розрахункові роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, питання для підготовки до заліку.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальна характеристика інвалідності. Поняття «особа з інвалідністю», «інклюзія».

Тема 1.1 Загальна характеристика інвалідності.

Тема 1.2. Поняття «особа з інвалідністю», «інклюзія».

Розділ 2. Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання з дітьми та дорослими при різних нозологіях.

Тема 2.1. Методика адаптивного фізичного виховання осіб з вадами зору.

Тема 2.2. Методика адаптивного фізичного виховання осіб з порушеннями інтелекту.

Тема 2.3. Методика адаптивного фізичного виховання осіб з вадами слуху.

Тема 2.4. Методика адаптивного фізичного виховання осіб з порушенням нервової системи та опорно-рухового апарату.

Тема 2.5. Основи кінезотерапії з особами з інвалідністю.

1.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма стн						Денна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
Розділ 1. Загальна характеристика інвалідності. Поняття «особа з інвалідністю», «інклюзія»												
Тема 1.1. Загальна характеристика інвалідності.	18	2	2			14	18	3	3		2	10
Тема 1.2. Поняття «особа з інвалідністю» «інклюзія».	18	2	2			14	18	3	3			12
Розділ 2. Теоретико-методичні основи адаптивного фізичного виховання з дітьми та дорослими при різних нозологіях												
Тема 2.1. Методика АФВ осіб з вадами зору.	17	2	2			13	16	3	3			10
Тема 2.2. Методика АФВ осіб з	17	2	2			13	16	3	3			10

порушеннями інтелекту.												
Тема 2.3. Методика АФВ осіб з вадами слуху.	17	2	2			13	17	3	4			10
Тема 2.4. Методика АФВ осіб з порушенням НС та ОРА.	15	1	1			13	17	3	4			10
Тема 2.5. Основи кінезотерапії з особами з інвалідністю.	18	1	1		2	14	18	4	4			10
Усього годин	120	12	12		2	94	120	22	24		2	72

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма стн	Денна форма
1.	Загальна характеристика інвалідності, поняття «інклюзія». Історія становлення терміну «інвалід».	2	4
2.	Методика АФВ дітей з вадами зору.	2	2
3.	Методика АФВ з дітьми з вадами інтелекту.	2	2
4.	Методика АФВ з дітьми з вадами слуху.	2	2
5.	Методика АФВ з дітьми з церебральним паралічем.	2	2
6.	Основи кінезотерапії з особами з інвалідністю.	2	2

7.	Загальна характеристика осіб з вадами слуху, їх можливості до занять АФВ.	-	2
8.	Загальна характеристика осіб з порушенням функцій НС системи та ОРА, їх можливості до занять АФВ.	-	2
9.	Загальна характеристика осіб з вадами зору, їх можливості до занять АФВ.	-	2
10.	Загальна характеристика осіб з порушеннями інтелектуального розвитку, їх можливості до занять АФВ.	-	2
Разом		12	22

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма стн	Денна форма
1.	Загальна характеристика інвалідності, поняття «інклюзія». Історія становлення терміну «інвалід».	2	4
2.	Методика АФВ дітей з вадами зору.	2	2
3.	Методика АФВ з дітьми з вадами інтелекту.	2	2
4.	Методика АФВ з дітьми з вадами слуху.	2	2
5.	Методика АФВ з дітьми з церебральним паралічем.	2	2
6.	Основи кінезотерапії з особами з інвалідністю.	2	4
7.	Загальна характеристика осіб з вадами слуху, їх можливості до занять АФВ.	-	2

8.	Загальна характеристика осіб з порушенням функцій НС системи та ОРА, їх можливості до занять АФВ.	-	2
9.	Загальна характеристика осіб з вадами зору, їх можливості до занять АФВ.	-	2
10.	Загальна характеристика осіб з порушеннями інтелектуального розвитку, їх можливості до занять АФВ.	-	2
Разом		12	24

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма стн	Денна форма
1.	Адаптивне фізичне виховання осіб після наслідків ЧМТ.	14	12
2.	Адаптивне фізичне виховання осіб з ампутаціями.	13	10
3.	Адаптивне фізичне виховання школярів з вадами слуху.	13	10
4.	Адаптивне фізичне виховання школярів з вадами зору.	14	10
5.	Загальна характеристика Паралімпійського руху.	13	10
6.	Загальна характеристика Дефлімпійського руху.	14	10
7.	Загальна характеристика Ігор Спеціальних олімпіад.	13	10
Разом		94	72

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Частные методики адаптивной физической культуры: учебник / под общ. ред. проф. Л.В. Шапковой. – М.: Советский спорт, 2007. – 608с.
2. Волошинський О., Горбацьо І., Мацелюх А., Сварник М. Теорія і практика організації активного відпочинку та туризму для неповносправних осіб: Навч. посіб. – Львів: Ліга-Прес, 2009. – 128с.
3. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання різних груп населення. – Том 2 - Київ: Олімпійська література, 2008. – 367с.
4. Чудная Р.В. Адаптивное физическое воспитание. – К.: Наукова думка, 2000. – 358с.

Допоміжні

1. Бріскін Ю.А. Спорт інвалідів – Київ: Олімпійська література, 2006. – 262с.
2. Бріскін Ю.А., Передерій А.В. Вступ до теорії спорту інвалідів. – Л.: «Апріорі», 2008. – 68с.
3. Бріскін Ю.А. Організаційні основи Паралімпійського спорту. – Львів: «Кобзар», 2004. – 179с.
4. Веневцев С.И. Адаптивный спорт для лиц с нарушением интеллекта. – Москва: «Советский спорт», 2004. – 91с.
5. Веневцев С.И., Дмитриев А.А. Оздоровление и коррекция психофизического развития детей с нарушением интеллекта средствами адаптивной физической культуры. – М.: «Советский спорт», 2004. – 104с.
6. Дошкольное воспитание аномальных детей. Под ред. Л.П. Носковой. – М., 1993.
7. Закон України "Про фізичну культуру і спорт", К.: 1993.- 22с.
8. Круцевич Т.Ю. Теория и методика физического воспитания. Том 2. – К.: Олимпийская литература, 2003 – 390с.
9. Мастюкова Е.М. Физическое воспитание детей с церебральным палаличом. – М.: Просвещение, 1991. – 159с.
10. Методика впровадження комплексної реабілітації в Львівському міжрегіональному центрі соціально-трудової, професійної та медичної реабілітації інвалідів. / За ред. Г.Г. Дунаса. – Львів: ЗУКЦ, 2008. – 80с.
11. Практичні питання працевлаштування та зайнятості осіб з інвалідністю / А.Г. Швецов, О.О. Волошинський, М.М. Хміль, О.П. Рісний за наук. ред. А.Г. Шевцова – Львів:, 2009. – 140с.
12. Справочник по детской лечебной физкультуре / Под ред. М.И.Фонарёва. – Ленинград: Медицина, 1983. – 360 с.
13. Толмачов Р.А. Адаптивная физическая культура и реабилитация слепых и слабовидящих. – М.: «Советский спорт», 2004. – 108с.
14. Черник Е.С. Физическая культура во вспомогательной школе: Учебное пособие. – М.: Учебная литература, 1997. – 320с.

15. Язловецкий В.С. Физическое воспитание детей с ослабленным здоровьем. – К.: Здоров'я, 1991. – 232 с.

**8 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна
(за потребою)**

Аудіовізуальні, технічні і комп'ютерні засоби навчання: комп'ютер, мультимедійний проект, екран.

Навчальні аудиторії, які обладнанні для проведення лекційних і практичних занять; презентації лекцій в Power point.